

KESKKONNAAMET

KORRALDUS

09.02.2026 nr DM-129678-16

Kaku liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-526152 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 61 lõike 1 ning tuginedes Võru Betoon OÜ 16.12.2024 taotlusele nr T-KL/1025783-3, Võru Vallavolikogu 19.03.2025 otsusele nr 216, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. anda ettevõttele Võru Betoon OÜ (registrikood: 11755871) tähtajaline keskkonnaluba nr KL-526152 15 aastaks aadressil Võru maakond, Võru vald, Kaku küla, Kaku liivamaardla (katastritunnus: 38902:004:0450) Kaku maardlas Kaku liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks.

1.2. Avalikustada ettevõttele Võru Betoon OÜ keskkonnaloa nr KL-526152 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaluba nr KL-526152 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

Võru Betoon OÜ (registrikood: 11755871; aadress: Tehnika tn 10, Parksepa alevik, Võru vald, Võru maakond; edaspidi ka *ettevõtte*) on 18.09.2024 esitanud Keskkonnaametile taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 18.09.2024 nr DM-129678-1) Kaku liivakarjääri keskkonnaloa (edaspidi ka *kaevandamisloa*) saamiseks. Nõuetele vastav taotlus on registreeritud KOTKAS-s 16.12.2024 menetluse nr M-129678 juurde.

Võru Betoon OÜ omas maavara kaevandamise keskkonnaluba nr KMIN-014 (kehtivusega 24.10.1998–23.09.2024) Kaku liivamaardla (registrikaardi number 62) Kaku liivakarjääri mäeeraldisel tehnoloogilise liiva kaevandamiseks (plokk 1 aT). Ettevõtte taotleb uut keskkonnaluba tulenevalt olemasoleva keskkonnaloa kehtivuse lõppemisest, et kogu karjääri varu väljata ning karjäär korrastada.

Uut keskkonnaluba taotletakse Võru maakonnas, Võru vallas, Kaku külas, riigile kuuluval Kaku liivamaardla (katastritunnus: 38902:004:0450) katastriüksusel (riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, riigivara valitseja on Maa- ja Ruumiamet). Mäeeraldisel ja mäeeraldisel teenindusmaa pindalaks taotletakse 8,87 ha ning loa kehtivusajaks 15 aastat. Mäeeraldisega soovitakse hõlmata Kaku liivamaardla (reg. kaardi nr 62) tehnoloogilise liiva aktiivse tarbevaru plokki 1.

Seisuga 31.12.2025 on tehnoloogilise liiva 1. plokki aktiivne tarbevaru 547,646 tuh m³, sellest kaevandatav varu on 474,646 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 30 tuh m³, kaevandatud maa korrastatakse veekoguks ja metsamaaks.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõuaseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnavalua taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnavalua taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 1990 eurot on tasutud 18.09.2024 riigilõivuseaduse § 136² lg 1 p 4 ja lg 2 kohaselt (redaktsioon jõustus 01.07.2024).

Keskkonnavalua taotlust on kontrollinud riigiasutus, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus (Eesti Geoloogiateenistuse 09.01.2025 kiri nr 13-1/25-42).

Maastikuliselt paikneb Kaku liivakarjäär Võru-Hargla nõos salkorgudega liigendatud Devoni platool, kus suhtelised kõrgused ulatuvad 10–15 meetrini. Maapinna absoluutkõrgused Kaku liivakarjääri alal ulatuvad 75–93 meetrini.

Tegemist on olemasoleva karjääriga ning maakasutuse muutust alal ei toimu. Ajalooliselt on tegu olnud metsamaaga, kuid seletuskirja kohaselt on seal liiva kaevandatud üle 40 aasta.

Kaku liivakarjääri mäeeraldisest ida poole jääb Metsatervenduse OÜ Kaku II liivakarjäär, maavara kaevandamise keskkonnavalua KMIN-088, kehtivusajaga 12.08.2006 kuni 11.08.2026. Kaku II liivakarjääri mäeeraldisel ja mäeeraldisel teenindusmaa pindala on 5,40 ha ning karjäär asub täiteliiva aktiivse tarbevaru plokil 4. Kaku II liivakarjääri mäeeraldisel täiteliiva jääkvaru seisuga 30.06.2024 on 772 tuh m³.

Lähimad majapidamised paiknevad ca 419 m kaugusel (Tilia, katastritunnus 38902:003:0280). Muud elamud on kaugemal kui 500 m. Lähim puurkaev PRK_22039 jääb umbes 560 m kaugusele.

Lähimaks vooluveekoguks on Kaku liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaast ligikaudu 480 m kaugusele lõuna poole jääv Raagsilla oja (VEE1005101), mille kalda piiranguvööndisse mäeeraldisel teenindusmaa ei ulatu.

Kaku liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaast vahetult põhja poole jääb Panja I ja II (kood 2021427000020/001) maaparandussüsteemi maa-ala ja lääne poole ligikaudu 70 m kaugusele jääb maaparandussüsteemi eesvool kuni 10 km² valgalaga Panja I ja II (kood 20214270000200012M).

Kaku liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaal ei asu Natura 2000 linnu- ega loodusalasid, looduskaitsealasid, kaitstavaid looduse üksikobjekte ning kultuurimälestisi. Kaitstavaid loodusobjekte ei esine ka võimalikus mõjualas (250-300 m).

Küll aga on tundlikest liikidest teada 1,5 km kaugusel asuvad väike-konnakotka pesad (KLO3000309 ja KLO3001792) ning mäeeraldisest 10 km raadiusesse jääb must-toonekure elupaik (KLO9126830), mis jääb mäeeraldisest kaugemale kui 4,8 km.

Lähim Natura 2000 ala on ligikaudu 670 m kaugusele põhja poole jääv Lasva tammiku loodusala (kood RAH0000505), mis siseriiklikult on kaitstud kui Lasva tammiku hoiuala (KLO2000051).

Väljaspool nimetatud alasid on piirkonnas teada Natura elupaigatüübi 7160* allikad ja allikasood esinemine. Elupaik asub mäeeraldisest 560 m kaugusel.

Lähim kultuurimälestis jääb 2,9 km kaugusele lõuna suunda, selleks on kivikalme registrikoodiga 13712.

Lähim kultuurpärandi objekt on Maa- ja Ruumiameti kaardirakenduse alusel teenindusmaast 1,3 km kaugusel asuv Kitseaia asundustalu, mis on hävinud.

2.2. Keskkonnaloa taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 18.09.2024 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu kohe selle pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Võru Vallavalitsusele (edaspidi kohalik omavalitsus; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa taotlus on 19.02.2025 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaamet teavitas 11.02.2025 kirjaga nr DM-129678-9 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Taotluse menetlusse võtmise teade ning taotlus edastati 19.02.2025 kirjaga nr DM-129678-10 Võru Vallavalitsusele.

Kuni loa andmise või sellest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa muutmise taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (*HMS*) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 16.01.2026 haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 16.01.2026 kirjaga nr DM-129678-15.

Eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis ettevõttelt Võru Betoon OÜ 16.01.2026 kirjaga nr DM-129678-15 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 30.01.2026.

Võru Betoon OÜ määratud tähtaja jooksul arvamust või vastuväiteid ei esitanud ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste

korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (*KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (KOTKAS 16.12.2025 kirjaga nr DM-129678-14), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektidel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
- eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub olemasolevat veerežiimi muutmata ja reostuse teket tuleb hoolega vältida;
- mäeeraldisel maastik kaevandamistööde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem osaliselt taastatav maa-ala korrastamisega.

Keskkonnaamet jättis 16.12.2025 kirjaga nr DM-129678-14 „Kaku liivakarjääri keskkonnamõju taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata KMH Kaku liivakarjääri keskkonnamõju taotlusele. Kavandatavale tegevusele määrati keskkonnamõju eeldatavalt ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks (vt p 3.4.2.).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnamõju andmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnamõju antakse tähtsajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

3.1.1. Maavara kaevandamine

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui *kaevandamisluba*) vaja maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1). MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnanaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnanaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnanaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnanaloa andja kaevandamise keskkonnanaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Kaku liivakarjääri keskkonnanaloa taotluse 19.02.2025 kirjaga nr DM-129678-10 Võru Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks tähtajaga 21.04.2025. Võru Vallavolikogu nõustus 19.03.2025 otsusega nr 216 (registreeritud KOTKAS-s 28.03.2025 numbriga DM-129678-11) Kaku liivakarjääri keskkonnanaloa andmisega.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta. Kaku liivakarjääri keskkonnanaloa taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjätmeid ei teki, kaevandamisega rikutud maa korrastatakse metsamaaks ja veekoguks. Korrastamiseks mittevajalik katend võõrandatakse. Kaevandamise ajal on katendivallid efektiivsed müra- ja tolmutõkked. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnanaloale jätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jättekava esitada ning taotleda keskkonnanaloale juurde jätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnanaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Keskkonnanaloa taotluse seletuskirja kohaselt soovib Võru Betoon OÜ taotleda uut keskkonnanaluba Kaku liivakarjääris tehnoloogilise liiva kaevandamiseks, sest olemasolev keskkonnanaluba nr KMIN-014 on kaotanud kehtivuse 23.09.2024, kuid karjääri varu on ammendamata. Võru Betoon OÜ kavatseb uue maavara kaevandamise keskkonnanaloa saamise järel jätkata karjääri materjali kasutamist mördiliiva ja liivalahjendajana. Kaevandamist jätkatakse olemasolevast Kaku liivakarjäärist, varu ammendatakse ja ala korrastatakse veekoguks ja metsmaaks.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta.

Kaevandamise jätkamine juba avatud ja kaevandamisega rikutud maa-alal on keskkonnasäästlikum kui täiesti uute alade kasutusele võtmine. Kaku liivakarjäär asub kasutuses olevas maardlas. Kaku liivakarjääris on ettevõtte Võru Betoon OÜ omanud maavara kaevandamise keskkonnaluba nr KMIN-014 (loa kehtivusaeg on 24.10.1998–23.09.2024) tehnoloogilise liiva kaevandamiseks. Ettevõtte taotleb uut keskkonnaluba tulenevalt olemasoleva keskkonnaloa kehtivuse lõppemisest, et kogu karjääri varu väljata ning karjäär korrastada. Keskkonnaloa andmine Kaku liivakarjääris maavara ammendamiseks on kooskõlas olemasoleva maardla maksimaalse võimaliku kasutamise eesmärgiga, tagades maavarade registris arvel oleva maavaravaru võimalikult täieliku väljamise minimaalsete kadude ja jääkidega.

3.1.2. Loa andmisest keeldumise aluste väljaselgitamine

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lõike 2 punktides 2-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Kaku liivakarjääri mäeeraldise, selle teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Kaku liivamaardla katastriüksus (katastritunnus: 38902:004:0450) kuulub riigi omandisse. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga.

MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust Keskkonnaameti hinnangul käesoleval juhul ei esine.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnaloa andmisega. Võru Vallavolikogu nõustus 19.03.2025 otsusega nr 216 (registreeritud KOTKAS-s 28.03.2025 numbriga DM-129678-11) Kaku liivakarjääri keskkonnaloa andmisega.

Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti 16.12.2025 kirjaga nr DM-129678-14 kinnitatud KMH eelhinnangu järelalus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale

on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. Võru Betoon OÜ ei ole seisuga 06.02.2026 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 3 punkti 1 kohast keeldumise alust.

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses. Kaku liivamaardla katastriüksuse (katastritunnusega 38902:004:0450) sihtotstarve on mäetööstusmaa 100%.

3.1.3. Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistu ei kuulu ettevõttele. Tegemist on riigile kuuluva kinnistuga, riigivara valitsejaks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, riigivara volitatud asutuseks on Maa- ja Ruumiamet. Riigile kuuluva kinnistu kasutamiseks sõlmitakse rendileping peale keskkonnaloa saamist.

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2).

MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.2.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Võru Vallavolikogu nõustus 19.03.2025 otsusega nr 216 (registreeritud KOTKAS-s 28.03.2025 numbriga DM-129678-11) Kaku liivakarjääri keskkonnaloa andmisega. Täiendavaid tingimusi keskkonnaloa andmisele ei seatud.

3.2.2. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhinnangu ning otsustanud 16.12.2025 kirjaga nr DM-129678-14 Kaku liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhinnangus analüüsiti liivakarjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Kaku liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 200-250 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra- või tolmuhäiring. Kaevandamisel veetaseme alandamist (vee väljapumpamist ega ärajuhtimist) ei toimu. Võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariilukordadega.

Keskkonnahäiringute mõju vältimiseks ja leevendamiseks väike-konnakotkale esitati eelhinnangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

- *Arvestades, et väike-konnakotka elupaigas on raietegevuse tõttu vana metsa osakaal vähenenud, tuleb Husari-Sooküla-Hinsa tee olulisele kasutuskooormuse kasvule seada pesitsusaegse häirimise vältimiseks ajaline piirang 15. märtsist kuni 15. augustini.*

3.2.3 Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Ettevõttele Võru Betoon OÜ kuulunud kehtetule keskkonnaloale nr KMIN-014 on kantud üks kõrvaltingimus:

- Kaevandatud ala rekultiveeritakse metsamaaks, osaliselt veekoguks.

Kõrvaltingimuse sisu kattub kaevandamisega rikutud maa korrastamise suunaga, mistõttu ei ole kehtetule loale kantud kõrvaltingimus enam asjakohane ning uuele keskkonnaloale seda ei kanta.

Mäeeraldisest ca 1,5 km kaugusel on kaks väike-konnakotka pesa (KLO3000309 ja KLO3001792). Väike konnakotkas kuulub linnudirektiivi (lisa I) ning liigi lühike populatsiooni trend (2019) on stabiilne ja pikk populatsiooni trend (2019) tõusev. Väike-konnakotkas on PN Eesti ohustatuse hinnangu järgi ohulähedane liik (NT). Seletuskirjas on öeldud, et Kaku liivakarjääri mäeeraldise lähialal ei ületa müratase 100 m raadiuses 60 dB ja masinate müratase ligikaudu 420 m kaugusel on 47,5-53 dB. Karjääri ja pesapuude vahele jääb ka mets, mistõttu eeldatavalt kavandatavate kaevetööde müra linde ei mõjuta.

Elupaigast möödub ca 300 m ja pesapuust ca 450 m kauguselt Husari-Sooküla-Hinsa tee (nr 25128), mida kasutatakse materjalide transpordiks ja mille kasutamise täiendav koormus võib linde mõjutada.

Arvestades, et Husari-Sooküla-Hinsa tee (nr 25128) on avalikus kasutuses riigile kuuluv

kõrvalmaantee ei saa Keskkonnaamet piirata tee kasutust Kaku liivakarjäärist kaevandatud maavara väljaveoks. Eeltoodu alusel ei määra Keskkonnaamet eelhinnangus esitatud ajalist piirangut Husari-Sooküla-Hinsa tee (nr 25128) kasutusele.

Tulenedes asjaolust, et väike-konnakotka elupaigas on raietegevuse tõttu vana metsa osakaal vähenenud, soovitab Keskkonnaamet vältida Husari-Sooküla-Hinsa teed pesitsusaegse häirimise vältimiseks perioodil 15. märtsist kuni 15. augustini. Eriti tundlik on aeg varakevadel, kui puud pole lehes ja heli levib kaugele.

Alternatiivselt on võimalik kasutada väljaveoteena Kääpa-Obinitsa-Võmmorski teed (nr 25130).

3.3. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Taotlus

Kaku liivakarjääri keskkonnakaitseloa esmataotluse avalikustamisel ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

KMH eelhinnang

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 07.11.2025 kirjaga nr DM-129678-13 Kaku liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõtjude eelhinnangu ja KMH algamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks ka Võru Vallavalitsusele seisukoha esitamise tähtajaga 07.12.2025.

Keskkonnaameti 07.11.2025 kiri nr DM-129678-13 on registreeritud Võru Vallavalitsuse dokumendiregistris 07.11.2025 viitega 6-3/671-2.

Võru Vallavalitsus ei esitanud määratud tähtajaks seisukohta ega pikendanud seisukoha esitamise tähtaega.

Loa andmise korralduse ja loa eelnõu

Kaku liivakarjääri keskkonnakaitseloa andmise otsuse ja loa eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

3.4. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalised kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelespea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Maa- ja Ruumiamet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Võru Vallavalitsus

Helen Lukas
spetsialist
maapõuebüroo